

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 199/2013-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. J., P., zastúpenej A., s. r. o., T., konajúca prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. K. H., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 154/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2012 doručená sťažnosť JUDr. M. J., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej A., s. r. o., T., konajúca prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. K. H., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prievidza

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 154/2011 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o návrhu na vrátenie daru; sťažovateľka je v namietanom konaní v procesnom postavení odporkyne. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 29. septembra 2011.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«... návrh na začatie konania bol sťažovateľke doručený až 24. 01. 2012, sťažovateľka sa k nemu písomne vyjadrila podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 27. 01. 2012, v ktorom navrhovala žalobu ako nedôvodnú zamietnuť... vo veci boli do dnešného dňa nariadené celkovo tri pojednávania. Konali sa neefektívne, lebo na skončenie tejto veci by podľa názoru sťažovateľky stačilo jedno pojednanie, na ktorom malo byť vydané rozhodnutie vo veci samej.

Prvé pojednanie vo veci bolo vytýčené na 22. 05. 2012. Sťažovateľka dňa 04. 05. 2012 písomne ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávani z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti, vyjadrila sa k veci a ubezpečila súd, že na svojich právach nebude neúčast'ou na pojednávani dotknutá, nakoľko jej právny zástupca sa pojednávania zúčastní. V podaní vzniesla námietku premlčania práva dovolať sa vrátenia daru u oboch žalobcov, nakoľko žaloba bola podaná oneskorene. Na pojednávani dňa 22. 05. 2012 súd uznesením pojednanie odročil na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania ako i vypočutia sťažovateľky, ktorá sa však tohto práva výslovne vzdala. Dňa 25. 05. 2012 sťažovateľka predložila konajúcemu súdu písomné stanovisko k zápisnici z pojednávania ako i žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania za účelom rozhodnutia vo veci samej. Sťažovateľka sa ďalej vzdala práva na verejné prejednanie veci a oznámila súdu, že sa ďalšieho pojednávania nezúčastní.

Ďalšie pojednanie vo veci bolo vytýčené na 11. 09. 2012, a zúčastnili sa ho navrhovatelia i právna zástupkyňa sťažovateľky. Obe strany trvali na svojich návrhoch a tvrdeniach, pričom žiadna strana nenavrhlala doplnenie dokazovania a nežiadala vypočúvať žiadnych svedkov. Súd napriek tomu znova odročil pojednanie na 20. 09.

2012, za účelom výsluch P. G. a neoveril si vopred, aké informácie svedok má a či sú pre výsledok sporu podstatné.

Dňa 12. 09. 2012 sa sťažovateľka písomne vyjadrila k pojednávaniu z 11. 09. 2012, pričom žiadala, aby súd vyhodnotil výpoveď svedka ako zaujatú, neposkytujúcu žiadne relevantné dôkazy k skutkovému ani k právnemu stavu prejednávanej veci. Postup súdu hodnotí ako neehospodárny, pretože doposiaľ vo veci samej nerozhodol. Podľa sťažovateľky ide od začiatku sporu o zmätočnú žalobu s poukazom na sťažovateľkou dôvodne vznesenú námietku premlčania a skutočnosť, že navrhovatelia neuviedli žiaden relevantný právny dôvod, ktorý by predstavoval hrubé porušenie dobrých mravov sťažovateľkou.

Napriek týmto skutočnostiam súd vo veci meritórne nerozhodol ani na treťom, pojednávaní dňa 20. 09. 2012, ktoré odročil za účelom „vyčkania“ do rozhodnutia súdu vo veci 17 C/66/2010 o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k tým istým nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom daru bez prerušenia konania.

Z toho dôvodu sa sťažovateľka obrátila so sťažnosťou na prietahy v konaní na predsedu Okresného súdu v Prievidzi JUDr. R. Š. (28. 09. 2012), na ktorú predseda súdu reagoval dňa 04. 10. 2012 pod Spr/1367/2012 upovedomením o vybavení sťažnosti, pričom ubezpečil sťažovateľku, že konajúci sudca procesný nedostatok, vyčkať na skončenie iného konania postupom podľa § 109 O. s. p., bezodkladne odstráni. Z toho dôvodu súd dňa 02. 10. 2012, č. k. 9 C/154/2011-89 vydal uznesenie o prerušení konania do právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu v Prievidzi vo veci vedenej pod. sp. zn. 17 C/66/2010 (5 Co/145/2011). Sťažovateľka proti uzneseniu v zákonnej lehote odvolala. Podľa názoru sťažovateľky totiž na prerušenie konania nebol daný žiadny zákonný dôvod, lebo v konaní 17 C/66/2010 sa nerieši žiadna otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu vo veci o vrátenie daru a poznamenáva, že v konaní 17 C/66/2010 (5 Co/145/2011) nemôže súd rozhodnúť vo veci vyporiadania podielového spoluvlastníctva, keď ďalšie osoby spochybňujú okruh podielových spoluvlastníkov. Od podaného odvolania sťažovateľky je vec 9 C 154/2011 bez úkonu.»

Podľa sťažovateľky «... podstata sporu tkvie v okolnostiach, ktoré nie sú náročné, aby muselo konanie trvať tak neprímerane dlhý časový úsek. Súd vo veci konal zdlhavo

už od začiatku. Súd nedodržiava procesné predpisy, bezdôvodne sťažovateľku a jej právneho zástupcu preháňa a zavinene zvyšuje trovy konania. Koná bez prípravy a neefektívne. Zbytočne boli nariadené celkove tri pojednávania, hoci vec mohla byť rozhodnutá na prvom pojednávaní a rozhodnutie o prerušení konania bolo vydané až na nátlak sťažovateľky, aby sa mala proti čomu odvolať a tým dosiahnuť aby súd vo veci „nevyčkával“ ale konal a rozhodol.».

Sťažovateľka doplnila svoju sťažnosť podaním z 8. marca 2013, v ktorom okrem iného upravila jej petit.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti a jej doplnení sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje porušenie základného ústavného práva sťažovateľky JUDr. M. J... upraveného v čl. 48 ods. 2) Ústavy vzniknutého z dôvodu zbytočných prieťahov v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 9 C/154/2011 a zaväzuje odporcu aby sťažovateľke zaplatil primerané peňažné zadostučinenie vo výške 2.500,- € (slovom dvetisíc päťsto eur) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a v rovnakej lehote i náhradu trov právneho zastúpenia k rukám právneho zástupcu vo výške 237,41 €.

Zároveň žiada, aby Ústavný súd SR nariadil Okresnému súdu Prievidza, aby vo veci 9 C 154/2011 konal a rozhodol.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 154/2011 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Pre účely preskúmania opodstatnenosti sťažnosti si ústavný súd vyžiadal súdny spis sp. zn. 9 C 154/2011, z ktorého zistil tieto skutočnosti:

Návrh navrhovateľov na začatie konania, ktorým sa domáhajú proti sťažovateľke ako odporkyňi vrátenia daru, bol okresnému súdu doručený 29. septembra 2011 a je vedený pod sp. zn. 9 C 154/2011.

Okresný súd vyzval 4. októbra 2011 navrhovateľov na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol uhradený 25. októbra 2011.

Dňa 23. decembra 2011 bola vec pridelená novej zákonnej sudkyňi, ktorá dala 18. januára 2012 pokyn na doručenie návrhu sťažovateľke, ktorá sa k nemu vyjadrila v podaní z 27. januára 2012, pričom navrhla vypočuť celkom 14 svedkov.

Zákonná sudkyňa 28. marca 2012 nariadila termín pojednávania na 22. máj 2012 s tým, že na pojednávanie boli predvolaní navrhovateľa, sťažovateľka a jej právna zástupkyňa.

V podaní zo 7. mája 2012 sťažovateľka uviedla, že sa na pojednávaní nezúčastní, pričom žiadala, aby okresný súd vec prerokoval v jej neprítomnosti, keďže je zastúpená advokátkou. Dňa 9. mája 2012 navrhovateľa zaujali stanovisko k vyjadreniu sťažovateľky.

Dňa 22. mája 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom boli vypočutí navrhovateľa v 1. a 2. rade, pričom pojednávanie bolo odročené na neurčito na účely obstarania listinných dôkazov.

V podaní z 28. mája 2012 sa odporkyňa opätovne vyjadrila, že sa na pojednávanie nedostaví, pričom sa vyjadrila i k dôkazom vykonaným na pojednávaní 22. mája 2012.

Zákonná sudkyňa nariadila 21. júna 2012 termín pojednávania na 11. september 2012, na ktoré boli predvolaní navrhovateľa, sťažovateľka a jej advokátka (ešte pred pojednávaním zabezpečil okresný súd vyšetrovací a priestupkový spis a 22. augusta 2012 navrhovateľa súdu predložili ďalšie listinné dôkazy).

Vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 6. septembra 2012 odporkyňa oznámila, že sa na pojednávanie nedostaví.

Dňa 11. septembra 2012 sa konalo pojednávanie, na ktorom neboli vykonané žiadne dôkazy; pojednávanie bolo odročené na 20. september 2012 na účely výsluchu sťažovateľky a svedka navrhnutého navrhovateľmi.

Sťažovateľka okresnému súdu opätovne 17. septembra 2012 oznámila, že sa na pojednávanie nedostaví.

Okresný súd prerokoval vec na pojednávaní 20. septembra 2012, na ktorom bol vypočutý svedok (sťažovateľka sa pojednávania nezúčastnila); pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že súd vyčká na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, v ktorom sa rozhoduje o odvolaní vo veci vedenej Okresným súdom Prievidza sp. zn. 17 C/66/2010 (predmetom tohto konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľky, ktorým sa domáha vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktorých je spoluvlastníčkou, pričom práve tento spoluvlastnícky podiel v namietanom konaní žiadajú navrhovatelia vrátiť, pozn.).

Uznesením z 2. októbra 2012 okresný súd rozhodol o tom, že konanie prerušuje do skončenia konania vedeného Okresným súdom Prievidza pod sp. zn. 17 C/66/2010. Odporkyňa proti tomuto uzneseniu okresného súdu podala 15. októbra 2012 odvolanie.

Okresnému súdu bolo 18. decembra 2012 doručené rozhodnutie odvolacieho súdu o tom, že uznesenie o prerušení konania sa zrušuje. Zákonná sudkyňa dala 19. decembra 2012 pokyn na doručenie rozhodnutia odvolacieho súdu a 23. januára 2013 nariadila pojednávanie na 5. marec 2013, na ktoré boli predvolaní navrhovatelia, sťažovateľka a jej právna zástupkyňa. Podaním zo 14. februára 2013 sťažovateľka okresnému súdu oznámila, že sa na pojednávanie nedostaví.

Ústavný súd v nadväznosti na svoje zistenia zo súdneho spisu konštatuje, že okresný súd v namietanom konaní postupoval v zásade plynulo (v zákonom ustanovených lehotách rozhodoval o procesných návrhoch účastníkov konania), aj keď jeho činnosť mohla byť efektívnejšia. V tejto súvislosti ústavný súd poukázal na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania [porovnaj § 120 ods. 1 a 4 Občianskeho súdneho poriadku (napr. IV. ÚS 147/04)].

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že postup okresného súdu v namietanom konaní nie je poznamenaný priet'ahmi takej intenzity, že by ich bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2013